

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Філологічний факультет
Кафедра германської та слов'янської філології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Набока

О. Набока

«21» березня 2023 р.

ПРОГРАМА
КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕН:
АНГЛІЙСЬКА МОВА З МЕТОДИКОЮ ВИКЛАДАННЯ.
ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА З МЕТОДИКОЮ ВИКЛАДАННЯ
підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(очної та заочної форм навчання)

спеціальності

014 Середня освіта (Мова і література
(англійська, німецька))

**за освітньо-професійною
програмою**

Середня освіта (Мова і література (англійська,
німецька))

Слов'янськ – 2023 р.

Програма Комплексного кваліфікаційного екзамен: англійська мова з методикою викладання. Зарубіжна література з методикою викладання для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Середня освіта (Мова і література (англійська, німецька))» спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська, німецька))

Розробники:

Ананьян Е. Л. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри германської та слов'янської філології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Казаков І. М. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри германської та слов'янської філології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри германської та слов'янської філології.

Завідувач кафедри

В.А. Глущенко

Затверджено та рекомендовано до впровадження вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»
«21» березня 2023 р.,
протокол №6

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Державна атестація студентів бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська, німецька)) є підсумковою формою перевірки та оцінки науково-теоретичної та практичної підготовки студентів та проводиться у формі Комплексного кваліфікаційного екзамену «Англійська мова з методикою викладання. Зарубіжна література з методикою викладання».

Атестація із Зарубіжної літератури з методикою викладання має на меті перевірити та оцінити сформованість у студентів ґрунтовних знань про етапи становлення та розвитку літературного процесу в різних країнах світу, літературні течії, сюжетно-композиційні особливості літературних творів, а також сформованість теоретичних знань у галузі викладання шкільного курсу зарубіжної літератури.

Атестація з Англійська мова з методикою викладання має на меті перевірити та оцінити лінгвістичну підготовку студентів за навчальними дисциплінами «Теоретична фонетика англійської мови», «Теоретична граматики англійської мови», «Історія англійської мови», «Лексикологія англійської мови» та «Стилістика англійської мови»; мовні та мовленнєві компетентності студентів з англійської мови та їхню фахову обізнаність з питань методики викладання англійської мови в закладах загальної середньої освіти.

Комплексний кваліфікаційний екзамен «Англійська мова з методикою викладання. Зарубіжна література з методикою викладання» складається з:

– Блоку із зарубіжної літератури з методикою викладання, що містить по 8 тестових завдань закритої форми. Завдання № 1 – 4 мають форму закритого тесту з вибором однієї правильної відповіді (оцінюється по 1 балу за кожну правильну відповідь). Завдання № 5 – 6 націлені на встановлення відповідності (оцінюється в 4 максимальних бали). Завдання № 7 – 8 націлені на відновлення послідовності (оцінюється в 4 максимальних бали).

– Блок із теоретичних дисциплін англійської мови: «Теоретична фонетика англійської мови», «Теоретична граматики англійської мови», «Історія англійської мови», «Лексикологія англійської мови» та «Стилістика англійської мови», що містить 18 тестових завдань закритої форми. Завдання № 9 – 15, 17 – 25 передбачають вибір однієї правильної відповіді (оцінюється по 1 балу за кожну правильну відповідь); Завдання № 16 – тестове завдання закритої форми, з вибором декількох правильних відповідей (оцінюється по 2 бали за кожну правильну відповідь); № 26 – тестове завдання закритої форми на встановлення відповідності (оцінюється в 4 максимальних бали).

– Блок із методики викладання англійської мови: Завдання № 27 – 36 передбачають вибір однієї правильної відповіді (оцінюється по 1 балу за кожну правильну відповідь).

– Блок із мовного компоненту: Завдання № 37 – 44 (тестові завдання закритої форми на відновлення послідовності та встановлення відповідності (оцінюється в 4 максимальних бали)); Завдання № 45 – 50 (тестові завдання закритої форми, з вибором однієї правильної відповіді (оцінюється по 1 балу за кожну правильну відповідь)); Завдання відкритої форми (оцінюється в 10 балів).

**ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ
КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ**

Комплексний кваліфікаційний екзамен «Англійська мова з методикою викладання. Зарубіжна література з методикою викладання» проводиться у письмовій формі.

**ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ
КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ
«АНГЛІЙСЬКА МОВА З МЕТОДИКОЮ ВИКЛАДАННЯ.
ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА З МЕТОДИКОЮ ВИКЛАДАННЯ»**

**ТЕОРЕТИЧНІ КУРСИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
ТЕОРЕТИЧНА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
THEORETICAL GRAMMAR OF THE ENGLISH LANGUAGE**

1. Theoretical English Grammar as a Branch of Linguistics: Basic Principles and Notions.
2. The Noun. The Grammatical Categories of the Noun.
3. The Complicated Character of the Grammatical Structure of the Verb. The Grammatical Categories of the Verb.
4. Function and Structural Words.
5. The Oppositional Theory. Main Types of Opposition in Morphology.
6. Syntax and its Subject Matter. Units of Syntax.

ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
THEORETICAL PHONETICS THE ENGLISH LANGUAGE

1. The Theory of the Phoneme. Notation. Main Trends in Phoneme Theory.
2. The System of English Phonemes. Consonants.
3. The System of English Phonemes. Vowels.
4. Syllabic Structure of English words. Syllable Formation and Syllable Division. Functions of the Syllable.
5. Accentual Structure of English words. Typology of Accentual Structure. Functional Aspect of Word Stress.
6. Intonation. Its Structure, Components and Functions.

ІСТОРИЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
HISTORY OF THE ENGLISH LANGUAGE

1. Origins of the English Language. The Periods in the History of English.
2. Old English Written Documents.

3. Grammatical Categories of the Old English Nouns and Verbs.
4. The Scandinavian and Norman Influence upon the English Language.
5. Unstressed Vocalism of Middle English.
6. The Great Vowel Shift.

ЛЕКСИКОЛОГІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

LEXICOLOGY OF THE ENGLISH LANGUAGE

1. The Etymological Structure of English Vocabulary. The Native Element. The Borrowed Element.
2. Word-building in English. Major and Minor Types.
3. Semantics and Polysemy. Meaning and Context.
4. Homonyms: Words of the same Form.
5. Synonyms. Euphemisms. Antonyms.
6. Phraseology. Classification of Phraseological Units.

СТИЛІСТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

STYLISTICS OF THE ENGLISH LANGUAGE

1. Stylistics as a Branch of General Linguistics. The Subject of Stylistics and its Place in the System of Related Disciplines.
2. Stylistics of Functional Styles: Problems, Definitions and Classification.
3. Expressive Means and Stylistic Devices: the Stylistics of English Lexis.
4. Stylistic Syntax: Syntactic Stylistic Devices.
5. Stylistic Morphology.
6. Stylistic Lexicology.

«МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ»

1. Принципи, методи та прийоми методики викладання іноземної мови в ЗЗСО.
2. Мета і зміст навчання іноземних мов у ЗЗСО.
3. Класифікація засобів навчання іноземної мови. Аналіз сучасних навчально-методичних комплексів з англійської мови для ЗЗСО.
4. Особливості навчання граматики на різних етапах навчання. Система вправ.
5. Особливості навчання лексики на різних етапах навчання.
6. Особливості формування іншомовної фонетичної компетентності на різних етапах навчання.
7. Особливості навчання діалогічного мовлення на різних етапах навчання.
8. Особливості навчання монологічного мовлення на різних етапах навчання.

9. Особливості навчання аудіювання на різних етапах навчання. Вимоги до текстів для аудіювання.
10. Особливості формування іншомовної компетентності у читанні на різних етапах навчання.
11. Характеристика видів читання.
12. Особливості формування компетентності у техніці письма на різних етапах навчання. Вправи для навчання каліграфії та орфографії.
13. Особливості формування іншомовної лінгвосоціокультурної компетентності на різних етапах навчання.
14. Планування навчально-виховного процесу з ІМ у ЗЗСО. Особливості планування уроків англійської мови у ЗЗСО.
15. Вимоги до сучасного уроку ІМ. Типологія уроків. Особливості уроку англійської мови.
16. Аналіз уроку іноземної мови. Мета та зміст.
17. Мета, завдання, форми та зміст позакласної роботи з ІМ у ЗЗСО.
18. Програма з англійської мови для ЗЗСО. Державний освітній стандарт з іноземної мови.
19. Контроль у навчанні іноземної мови.
20. Тестовий контроль іншомовних навичок та вмінь у навчанні іноземної мови.
21. Можливості використання інтенсивних методів навчання англійської мови у ЗЗСО.
22. Індивідуалізація процесу навчання іноземної мови у ЗЗСО.
23. Технічні засоби навчання іноземної мови у ЗЗСО. Фонограма як засіб слухової наочності в навчанні англійської мови.
24. Роль та місце гри на заняттях з ІМ.
25. Основні етапи розвитку методики викладання іноземних мов.
26. Критичний аналіз методичної системи Гарольда Пальмера.
27. Критичний аналіз методичної системи Майкла Уеста.
28. Критичний аналіз аудіо-лінгвального та аудіо-візуального методів.
29. Комунікативний метод.
30. Аналіз чинних програм та підручників англійської мови для ЗЗСО.

ТЕМАТИКА МОВЛЕННЄВИХ СИТУАЦІЙ

- Ukraine as an independent sovereign state. The Constitution of Ukraine.
- Great Britain and its role in the development of the world civilization.
- The Political System of the USA.
- America and Americans. Cities and towns. Washington.
- Kyiv historic and Kyiv modern.
- Visiting London, the Capital of Great Britain.
- Promoting Healthy Lifestyles. Sports and games popular in English speaking countries and Ukraine.
- Holiday Habits. International Tourism in Ukraine.
- Theatre life in Ukraine, Great Britain and the USA.

- The role of cinema in our life. British and American cinema.
- Schooling in Great Britain and in Ukraine.
- British and American Universities.
- Students' Life in British and American Universities.
- Teacher training in Ukraine. The role of students' school practice.
- Choosing a career. My future profession of a teacher.
- World-famous art galleries and museums.
- Art and Painting. The English School of Painting.
- Feelings and emotions in our life.
- Traits of character you appreciate in a person.
- English, American and Ukrainian character. Overcoming stereotypes.
- Man and Nature. Environmental problems and solutions.
- Courts and Trials. Human Rights.
- Juvenile delinquency in Ukraine.
- Public library is "a feast of ideas to which all are invited".
- Reading is to the mind what exercise is to the body.
- Music, like language, is a living, moving thing.
- The problems of bringing up children in modern society.
- Growing up with the media. Mass media in Ukraine.
- Television – a national Disease?
- National Festivals and Family Celebrations.
- Society would not exist without marriage. Wedding Customs.
- Computers: a Blessing or a Curse? The Role of the Internet in personal and professional development.

«ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА З МЕТОДИКОЮ ВИКЛАДАННЯ» **АНТИЧНА ЛІТЕРАТУРА**

Загальна характеристика і періодизація культури і літератури античного світу.

Героїчний епос. Гомер. „Іліада” та „Одіссея”. Оповідь про троянську війну, її історичні та міфологічні елементи. Ідеал людини – героя-воїна. Сильові особливості та поетична техніка поем. Гомерівське питання. Значення гомерівських поем для античності й нового часу.

Публій Вергілій Марон (70-19 р. д н.е.) – поет Стародавнього Риму, автор героїчної епопеї „Енеїда”. Ідейно-політична та етико-естетична основа поеми. Еней – ідеал римської доблесті. Художня своєрідність „Енеїди”.

Театральне мистецтво Стародавньої Греції (загальна характеристика). Видатні грецькі драматурги класичного періоду (Есхіл, Софокл, Еврипід, Аристофан).

Есхіл – „батько трагедії”. Трагедія „Прометей Закутий”. Міф про Прометей і його інтерпретація Есхілом. Конфлікт між борцем за щастя людства, вільним розвитком людського розуму, історичним прогресом,

гуманізмом (Прометей) з одного боку, та деспотією, сліпою силою влади (Зевс), з іншого. Поєднання епічних і ліричних традицій з драматичними ситуаціями, зіткнення характерів, поступового наростання інтенсивності трагічної дії.

ЛІТЕРАТУРА СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ, ВІДРОДЖЕННЯ, 17 - 18 ст.

Періодизація літератури середньовіччя. Література середньовіччя – закономірний етап в розвитку історико-літературного процесу. Катастрофа античного світу і перемога спочатку варварства, а потім нових народів і націй у Західній Європі. Роль християнства у підйомі і розвитку середньовічної культури.

Героїчний епос епохи феодалізму. Французький епос „Пісня про Роланда”, уславлення в ній військової доблесті, вірності лицаря своєму монарху, засудження феодального свавілля. Лицарська (куртуазна) література XII – XIII ст. Кретьєн де Труа и його лицарські романи.

Перехід до епохи Відродження. Загальна характеристика літератури доби Відродження. Новий погляд на людину і життєві цінності.

Життєвий і творчий шлях Данте Аліг'єрі (1265-1321) – італійського поета доби Передренесансу (початку Відродження). „Божественна комедія” як філософська поема, в художній тканині якої відбилися середньовічні уявлення про структуру Всесвіту і гуманістичний інтерес до людини. Публіцистична заостреність поеми Данте, її ідейна наснага і композиція.

Франческо Петрарка (1304 – 1374) – найвидатніший майстер сонета, представник старшого покоління італійських митців-гуманістів. „Книга пісень” – лірична збірка віршів поета, присвячених темі кохання до Лаури.

Література епохи Відродження. Гуманізм і його боротьба з феодалізмом і аскетичною культурою середньовіччя. Відродження в Італії. „Декамерон” Боккаччо як засіб новел антифеодального і антиклерикального характеру.

Епоха Відродження у Франції. Найвищий підйом французького гуманізму у творчості Рабле. Висміювання пихатих завойовників і тупоумних схоластів у романі Рабле „Гаргантюа и Пантагрюель”. Гуманістичні ідеали Рабле і реалістичний гротеск в його романі.

Англійський гуманізм. Особливості англійської ренесансної літератури в XVI ст. Розквіт драми і театру. Творчість Шекспіра – найвидатнішого представника англійського Відродження. Життєвий і творчий шлях Шекспіра. „Шекспірівське питання”. Періодизація творчості Шекспіра. Історичні хроніки Шекспіра, викриття в них деспотизму. Комедії Шекспіра, їх життєстверджувальний, оптимістичний характер. Визначні трагедії Шекспіра. „Ромео і Джульєтта” - п'єса про велике людське кохання, яке перемогло середньовічний фанатизм. Філософська трагедія „Гамлет”. Зіткнення Гамлета із світом придворного егоїзму і королівського деспотизму. Рефлексивність героя, його боротьба зі світовим злом. Трагічний конфлікт

гуманістичної мрії і спотвореної дійсності. Трагедії „Король Лір”, „Макбет”, „Отелло”.

Епоха Відродження в Іспанії. Колоніальна експансія, стійкість феодальних традицій і економічна криза в Іспанії в XVI – XVII ст.

Широкий розвиток іспанського лицарського роману в XV ст. Плутовський роман. Роман „Дон Кіхот” як реалістичне узагальнення іспанського життя на рубежі XVI – XVII ст. Пародійність роману. Дон Кіхот як „істий мудрець” і жалюгідний безумець. Образ Санчо Панси. Губернаторство Санчо Панси і його народна мудрість. Гуманістичний світогляд Сервантеса в „Дон Кіхоті”.

Зарубіжна література XVII ст. Основні напрями в літературному процесі XVII ст. – ренесансний реалізм, класицизм і барокко.

Французька література XVII ст. Театр французького класицизму. Західноєвропейське значення теорії і практики французького класицизму.

Трагедії Корнеля „Сид” і Расіна „Андромаха”, „Федра”. Основні теми і характери цих класицистичних трагедій.

Творчість Мольєра, його естетичні погляди. Комедії „Тартюф”, „Міщанин-шляхтич”, „Дон Жуан, або Кам’яний гість”, „Мізантроп”, „Лікар мимоволі”, „Скупий” та ін. Глибокий демократизм п’єс, їх прозора структура, соковита мова. Політичні й філософські проблеми в комедіях Мольєра. Художній метод Мольєра і класицизм. Елементи фарса в комедіях Мольєра.

Просвітительський класицизм, просвітительський реалізм, сентименталізм – основні художні напрями в літературі XVIII століття.

Політико-філософська спрямованість просвітелів.

Творчість Д. Дефо. Просвітительські ідеї Дефо і його публіцистика. Роман «Робінзон Крузо» у контексті суспільного життя Англії початку XVIII століття. Філософський зміст роману – утвердження необмежених можливостей людини, героїзація підприємництва в романі. Дефо – творець просвітительського роману.

Творчість Дж.Свіфта. Суспільно-просвітительська діяльність письменника. Актуальність памфлетів Свіфта («Казка діжки», «Листи сукнороба», «Скромна пропозиція»). Роман «Мандрі Гуллівера» - аналітична сатира на вади державного устрою. Зміст протистояння йеху і гуїґнґнів. Іронічне ставлення автора до деяких ідей просвітелів. Умовність образу Гуллівера. «Мандрі Гуллівера» - пародія на «Робінзона Крузо».

Англійський сентименталізм.

Виникнення і розвиток сентименталізму в Англії, а потім і в інших країнах Європи. Його соціально-філософська підстава – неприйняття ошадливості, егоїстичної діловитості, яка морально спустошує особистість і суспільство. Апеляція до невичерпного своєкорисливості почуття, що

виступає як критерій людської цінності. Опора на патріархальні форми відносин. Протиставлення села і міста. Вищі досягнення англійського сентименталізму.

Л. Стерн – автор «Сентиментальної подорожі». Психологічний аналіз як основний елемент сюжету.

Загальна характеристика просвітницької літератури Франції.

Два етапи французького Просвітництва. Перший етап, пов'язаний з іменами Вольтера і Монтеск'є. Початок виступу проти абсолютизму. Другий етап, що передує революції, пов'язаний з іменами Дідро, Руссо, Бомарше.

Творчість Вольтера. Суперечливість ідейної програми. Різнобічний характер літературно-філософської діяльності Вольтера. «Кандід, або Оптимізм»: особливості змісту, ідейна спрямованість повісті.

«Простодушний»: контраст між цивілізованою і «природною» людиною.

Творчість Д.Дідро. Філософські і політичні погляди письменника. Дідро – організатор видання й один з авторів «Енциклопедії». Естетична програма Дідро. Ідея просвітництва та своєрідність її художнього втілення в діалозі «Племінник Рамо».

Творчість Ж.-Ж. Руссо. Соціально-філософська концепція Руссо. Ідея відродження «природної» людини і суспільства. Проголошення великої цінності людських почуттів і волі особистих відносин у романі «Нова Елоїза». Образ просвітителя-борця в автобіографічній повісті «Сповідь».

Творчість П.О.Бомарше. «Севільський цирюльник» і «Одруження Фігаро» - найбільш значні добутки французької драматургії XVIII століття. Образ Фігаро. Гумор у розкритті характерів головних героїв. Різноманіття прийомів комічного.

Творчість Й. В. Гете. Періодизація діяльності Гете. Втілення принципів сентименталізму в романі «Страждання молодого Вертера». Глибоке дослідження протиріч духовного життя. Образ Вертера, Шарлотти, Альберта. Лірика Гете в період «Бурі і натиску». Трагедія «Фауст» - найвидатніший твір літературного Просвітництва. Літературні джерела. Естетична програма автора у «Пролозі у театрі». Ключова роль «Прологу на небесах» для розуміння ідейного змісту трагедії. Сумніви і шукання Фауста. Діалектика боротьби двох тенденцій, закладених в образах Фауста і Мефістофеля. Подолання трагедії творчою діяльністю. Образ Маргарити.

Творчість Ф. Шиллера.

Бунтарство Шиллера і відображення ідей «Бурі і натиску» у «Розбійниках». «Підступництво і кохання». Конфлікт героя з підвалинами феодальної Німеччини. Народна драма «Вільгельм Тель» - тема боротьби за національну незалежність і свободу особи.

ЛІТЕРАТУРА ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ ст.

Романтизм

Виникнення і розвиток нового (романтичного) літературного напрямку у світовій культурі. Романтизм як принципово нове світобачення, своєрідність романтичного спрямування: реальність і фантазія, розрив між мрією та дійсністю, новий герой, контрастні барви тощо.

Джордж Ноел Гордон Байрон (1768-1824) - уособлення романтизму не лише в творчості, а й у житті, поведінці. Взірець для наслідування для багатьох європейських романтиків. Особливості любовної та політичної лірики Дж. Байрона. Романтична поема «Паломництво Чайльд Гарольда» — один з найкращих здобутків лірико-романтичного напрямку в літературі. Чудові поетичні образи природи, життя людей, не займаних цивілізацією, картини визвольної боротьби народів Іспанії, Греції у творі. Поеми «східного циклу» — «Гяур», «Корсар», «Лара», філософська містерія «Манфред» — найхарактерніше втілення так званого «байронічного» героя, індивідуаліста й самітника. Роман у віршах - «Дон Жуан»: відтворення Дж. Байроном життя, сучасної йому Європи, в тому числі Росії й Англії, завдяки подорожам головного героя Дон Жуана.

Вальтер Скотт (1771-1832) - основоположник жанру історичного роману, поет, романіст, новеліст. Поєднання в прозі письменника романтичних та реалістичних рис. Роман "Айвенго".

Генріх Гейне — ушлявлений німецький поет і прозаїк. Збірник «Книга-пісень» Г. Гейне — один з найбільших здобутків німецькомовної лірики, фольклорне начало численних поезій збірника, багатюче розмаїття почуттів і думок «Книги пісень». Зовнішня простота, ясність віршів Г. Гейне та їх образна складність. Музичність, іронічність, легкість, вишуканість поетичних творів. «Дорожні картини» — новаторська лірично-філософська проза, що мала великий вплив на світову есеїстику і художньо-документальні жанри. Сатирична поема «Німеччина. Зимова казка». Г. Гейне в Україні.

Ернест Теодор Амадей Гофман (1776—1822) — видатний письменник-романтик, художник, музикант. Художня фантазія, стилістичне новаторство і розмаїття в оповіданнях і повістях Е. Гофмана. Живописність і музикальність його прози, романтична іронія, химерна вигадка і реальність. Протистояння творчої людини (поета, композитора, художника) та бездуховного філістера — основний конфлікт його найвідоміших творів «Золотий горнець», «Життєва філософія кота Мура», «Малюк Цахес на прізвисько Ціннобер». Сатирико-метафоричний зміст казки «Малюк Цахес...», в якій розвінчано владу золота.

Віктор Марі Гюго (1802—1885) — один з найбільших представників романтизму, поет, драматург, романіст. Визначні твори письменника: «Собор Паризької Богоматері», «Знедолені», «Трудивники моря», «Людина, яка

сміється», «Дев'яносто третій рік» тощо. Реальні факти і їх романтичне осмислення, боротьба добра і зла, співчуття автора жертвам людської та соціальної несправедливості у творах. Антитеза як засіб побудови його романів.

Джеймс Фенімор Купер (1789-1851) - автор історичних "індіанських" романів циклу "Шкіряна Панчоха".

Генрі Уодсуорт Лонгфелло (1807—1882) — поет-романтик, знавець фольклору американських індіанців, талановитий перекладач європейської літератури, літературний критик. Поема «Пісня про Гайавату», вірші «День відійшов», «Майстер», «Пересторога» та ін.

Едгар Аллан По — американський поет, новеліст, критик. Ліризм, формальна досконалість. Комічне і жахливе — провідні теми новелістики Е. По («Окуляри», «Обдурення як точна наука» — з одного боку та «Чорний кіт», «Маятник і провалля», «Машкара червоної смерті», «Уільям Уільсон», «Передчасний похорон» тощо — з другого). Новели письменника — попередники творів детективного жанру («Вбивство на вулиці Морґ», «Таємниці Марії Роже», «Золотий жук», «Вкрадений лист») та науково-фантастичних творів («Незвичайні пригоди певного Ганса Пфалля», «Повість про пригоди Артура Гордона Піма» тощо).

ЛІТЕРАТУРА ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ СТОЛІТТЯ

Загальна характеристика французької літератури ХІХ століття. Найвідоміші майстри європейської психологічної прози (Стендаль, Оноре де Бальзак, Г. Флобер, П. Меріме, Гі де Мопассан, Е. Золя та ін.).

Стендаль (Анрі Марі Бейль) — великий французький романіст. Роман «Червоне і чорне» — панорамна картина часу з усіма його суспільними конфліктами, політичними пристрастями і духовними шуканнями. Живі, суперечливі, складні характери героїв письменника, відкриття ним нових можливостей у відтворенні психологічного життя людини, найтонших нюансів людської душі і почуттів.

Оноре де Бальзак (1799—1850) — один з найвизначніших світових письменників, автор багатотомної «Людської комедії». Структура цього величного епосу життя французів з кінця ХVІІІ до середини ХІХ ст. Універсальність бальзаківського задуму, розмаїття тематики й проблематики, прозових форм в «Людській комедії». Ключові романи і повісті циклу: «Гобсек», «Батько Горіо», «Втрачені ілюзії». Оригінальна форма зв'язку між окремими творами «Людської комедії». Гостра критика в «Людській комедії» «влади золота» як руйнівної сили, що спотворює людські душі, розбиває сім'ї, протиставляючи дітей і батьків, дружин і чоловіків. Оноре де Бальзак — знавець людських пристрастей і рушійних сил суспільного розвитку. Постаті молодих людей у творах французького майстра. Особливості прози Бальзака, наявність у ній романтичних рис. Бальзак в Україні.

Гюстав Флобер (1821—1880) — видатний французький письменник. Роман «Пані Боварі» — новий етап у розвитку літератури. Глибина психологічного аналізу у творах Г. Флобера. Викриття духовної та моральної ницості провінційного та столичного світів (образи Родольфа, Леона, аптекаря Оме). Суперечливість характеру головної героїні твору. Трагікомічне в постаті Шарля Боварі. Г. Флобер — майстер літературного стилю. Переклади М. Лукаша, Д. Паламарчука та ін.

Чарлз Діккенс (1812—1870) — ушавлений англійський письменник. Зображення у творах соціальних контрастів і духовних конфліктів суспільства Англії. Пригоди «Олівера Твіста» — соціальний роман письменника. Головні типи героїв Діккенса: молоді ідеалісти, підступні й жорстокі власники великої фортуни, добрі та людські диваки, нещасні самотні діти бідарів — жертви людського егоїзму. Гуманізм, гумор, сатира, іронія у творах письменника. Елементи мелодрами в сюжетах, сентиментальність у зображенні позитивних героїв. Значення щасливих кінцівок у творах Ч. Діккенса.

ЛІТЕРАТУРА КІНЦЯ ХІХ — ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТЬ

Світовий авангард. Пошуки нових принципів і форм зображення дійсності, відтворення людських почуттів. Виникнення в поезії літературних течій, напрямів.

Поль Верлен (1844—1896) — поет-символіст, майстер поетичної форми й оригінальної за образністю лірики. Основні мотиви поезії П. Верлена. Артур Рембо (1854—1891). Громадянський пафос його лірики, художня вишуканість поетичних творів («Відчуття», «Голосівки», «Офелія» та ін.).

Гійом Аполлінер (Аполлінарій Костровицький) (1880—1918) — автор збірника «Каліграми. Вірші Миру і Війни». Своєрідність творчої манери поета, пошук нових засобів художнього самовираження, звернення до культур різних народів та епох («Відповідь запорожців турецькому султанові», «Маленьке авто» та ін.).

Натуралізм. Філософська основа та естетичні засади натуралізму. Е. Золя — теоретик та практик натуралізму. Епопея Е. Золя «Ругон-Маккари»: задум та будова циклу. Роман «Кар'єра Ругонів» як перший і ключовий роман епопеї.

Оскар Фінгал О'Флаерті Уїгс Уайльд — англійський прозаїк, поет, драматург. «Портрет Доріана Грея» — вірець інтелектуального роману кінця ХІХ ст. Філософсько-естетичні й моральні проблеми твору.

Джордж Бернард Шоу (1856—1950) — видатний драматург. Найпопулярніші його п'єси «Пігмаліон», «Дім, де розбиваються серця». Прояв у цих п'єсах новаторства творчості Б. Шоу: драматургія думки, зіткнення ідей, дискусій з актуальних проблем, втілених у яскраву театральну форму, в живі оригінальні постаті й характери. Принциповий діалогізм у творах, апеляція до розуму глядача. Парадокс — сюжетна основа творів Б.

Шоу. Словесний парадокс та іронія в творах. Постановка п'єс Б. Шоу в Україні.

Генрік Ібсен (1828—1906) — норвезький драматург і поет. Найвідоміші твори Ібсена — філософсько-символічна драматична поема «Пер Гюнт»; соціально-психологічна драма «Ляльковий дім» («Нора»). Ібсен — новатор у галузі драматургії: наближення до проблем звичайного щоденного життя, глибокий психологізм, оновлення структури драматичної дії тощо.

Джек Лондон (Джон Гріффіт) — видатний американський письменник. Відомі твори — «Мексиканець», «Мартін Іден», «Біле ікло», «Поклик предків». Глибока людяність творів, їх місце серед видатних творів подібної тематики у світовій літературі. Твори Джека Лондона в українських перекладах.

ЛІТЕРАТУРА ХХ СТОЛІТТЯ

Загальна характеристика розвитку літературного процесу ХХ ст. Основні теми, жанри, засоби художньої виразності. Антивоєнний, гуманістичний пафос творів видатних представників світового письменства.

Франц Кафка (1883—1924) — визначний австрійський письменник. Концепція світу і людини у творчості Кафки: ідея космічності й непереборності зла. Проблема взаємовідносин людини і влади. Людська самотність — домінанта творчості Кафки. Побутова, філософська проблематика його творів. Відображення особливостей художнього світу письменника в новелі «Перевтілення» та її проблематика.

Дж.Джойс. Естетична доктрина Джойса. Пошуки нових форм зображення у романі «Улісс». Техніка «потoku свідомості». Особливості хронотопу роману. Роль міфу у творі.

Бертольд Брехт (1898—1956) —німецький драматург, прозаїк, поет, теоретик літератури і театру. Теорія епічного театру, її основні принципи. Традиції і новаторство драматургії Брехта («Тригрошова опера», «Матінка Кураж та її діти», «Добра людина із Сичуані» та ін.). Основні мотиви його драматургії. Антифашистські драми Брехта. «Життя Галілея» — філософська драма: образна система, проблематика, особливості поетики.

Роман-антиутопія у світовій літературі (Євген Замятін. «Ми», Джордж Оруелл «1984»).

Еріх Марія Ремарк (1898—1970)— видатний німецький письменник. Роман «На західному фронті без змін» — один з найпопулярніших творів про так звану «втрачену генерацію».

Художнє втілення найважливіших проблем життя народу від першої до другої світових війн у творах. Типовий герой романів — самотня мужня людина, віддана фронтовому братерству, здатна на велике кохання, але спустошена війною ще в ранній молодості й тому зневірена.

Ернест Міллер Хемінгуей (1899—1961) — відомий американський письменник, журналіст. Новаторство прози Е. Хемінгуея: лаконізм («телеграфний стиль»), особливе значення підтексту («принцип айсберга»), драматургізація діалогів, відвертість сповіді від першої особи, вагомість і насиченість слова в тексті. Романи Хемінгуея про «втрачену генерацію» — «Фієста», «Прощавай, зброе!» Герой письменника («герой кодексу») — сильна самотня людина, що може постояти за себе, вірить у товариство, вмє любити, прагне незалежності й свободи. Роман-пересторога «По кому подзвін». Філософська повість-притча «Старий і море» — гімн людській праці, волі й мужності.

Райнер Марія Рільке (1875—1926) — австрійський поет і прозаїк. Особливості лірики Р. Рільке: велика духовна й образна сила, чудова музикальність.

Томас Стернз Еліот (1888—1965) — англо-американський поет. Трагічні роздуми про втрату суспільством найважливіших моральних цінностей. Філософська наснага, стильове багатство.

Альбер Камю (1913- 1962). Французький письменник; своєрідність його життєвої та філософської позиції. Екзистенціальна концепція абсурдності буття й існування людини в «Міфі про Сізіфа» та романі «Посторонній». Неприйняття соціальної революції в «Бунтуючій людині». Філософський роман-притча «Чума». Антифашистський і екзистенціальний смисл роману. Міфічно багатоплановий образ чуми в романі. Мотиви перестороги в романі «Чума».

Габріель Гарсія Маркес (нар. 1928 р.) — відомий колумбійський письменник і публіцист. Роман Маркеса «Сто років самотності» — напівфантастична притча, що втілює історію аристократичної родини Буендіа на тлі історії Колумбії й Латинської Америки взагалі. Іронія, сатира, гротеск, поетичність та фольклорне начало в романі. Особливості тематики і стилю Г. Маркеса як представника так званого «магічного реалізму» в латиноамериканській літературі.

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Методика викладання літератури як наука, її зв'язок з іншими науками.
2. Зарубіжна література в ЗЗСО як навчальний предмет, специфіка її викладання.
3. Методи навчання літератури.
4. Шляхи вивчення літературного твору в ЗЗСО.
5. Прийоми вивчення літературного твору в ЗЗСО. Прийоми виявлення й активізації співтворчості читача.
6. Вступні заняття до вивчення літературних творів у ЗЗСО.

7. Організація читання твору, види читання.
8. Завершальні заняття як підсумок вивчення твору і завершальний крок до його концептуального розуміння.
9. Особливості вивчення епічних, ліричних, драматичних творів ЗЗСО.
10. Історико-культурні відомості на уроках літератури.
11. Вивчення життєвого та творчого шляху письменника.
12. Зміст, принципи та побудова програм із зарубіжної літератури для 5 – 9 класів.
13. Шкільні підручники й навчальні посібники із зарубіжної літератури.
14. Позакласна робота з літератури у ЗЗСО. Факультативні заняття.
15. Урок як основна форма організації навчальної діяльності учнів. Вимоги до сучасного уроку літератури. Структура уроку літератури.
16. Теоретико-літературні відомості у шкільному курсі зарубіжної літератури.
17. Планування в роботі вчителя літератури. Види планів, їх характеристика.
18. Твір: види й методика роботи.
19. Основні етапи літературного розвитку школярів.
20. Вивчення критичної літератури в ЗЗСО.
21. Виявлення первісного сприйняття літературного твору, його цілі та способи.
22. Складання планів, тез, конспектів тощо. Переказ: види і методика роботи.
23. Класифікація уроків літератури, характеристика різних типів уроків.
24. Зміст, принципи та побудова модельних програм із зарубіжної літератури для 5 – 9 класів.
25. Формування вітчизняної методики викладання зарубіжної літератури як науки.

СТРУКТУРА ТА ЗРАЗОК БІЛЕТУ

Донбаський державний педагогічний університет
Бакалаврський рівень вищої освіти
Спеціальність 014 Середня освіта (Мова і література (англійська, німецька)).
Освітньо-професійна програма Середня освіта (Мова і література (англійська, німецька)).
Атестація Комплексний кваліфікаційний екзамен: Англійська мова з методикою викладання. Зарубіжна література з методикою викладання.

БІЛЕТ №__

- I. Питання з зарубіжної літератури з методикою викладання.*** 20 б.
(4×16.=46.)
(4×46.=166.)
- II. Теоретичні питання з теоретичних курсів англійської мови*** 22 б.
(16×16.=166.)
(1×26.=26.)
(4×16.=46.)
- III. Методика викладання англійської мови*** 10 б.
(10×16.=106.)
- IV. Language Element*** 38 б.
- *Making up a story*
(3×46.=126.)
 - *Complete using a phrasal verb with a word from box A in the right form and a word from box B*
(5×46.=206.)
 - *Grammar Tests*
(6×16.=66.)
- V. Розв'язання мовленнєвої ситуації за темою: ...*** 10 б.

Разом 100 балів

Затверджено на засіданні
кафедри германської та слов'янської філології
Протокол №__ від “__” _____ 2023 року

Екзаменатори _____

Завідувач кафедри _____

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ
«АНГЛІЙСЬКА МОВА З МЕТОДИКОЮ ВИКЛАДАННЯ.
ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА З МЕТОДИКОЮ ВИКЛАДАННЯ»**

Кількість блоків-питань у білеті – 5, з них *I* блок – 20 балів; *II* блок – 22 бали; *III* блок – 10 балів; *IV* блок – 38 балів; *V* блок – 10 балів.

Разом 100 балів.

Тестові завдання	
<i>Завдання №</i>	<i>Бали</i>
Завдання №1	1
Завдання №2	1
Завдання №3	1
Завдання №4	1
Завдання №5	4
Завдання №6	4
Завдання №7	4
Завдання №8	4
Завдання №9	1
Завдання №10	1
Завдання №11	1
Завдання №12	1
Завдання №13	1
Завдання №14	1
Завдання №15	1
Завдання №16	2
Завдання №17	1
Завдання №18	1
Завдання №19	1
Завдання №20	1
Завдання №21	1
Завдання №22	1
Завдання №23	1
Завдання №24	1
Завдання №25	1
Завдання №26	4
Завдання №27	1
Завдання №28	1
Завдання №29	1
Завдання №30	1
Завдання №31	1
Завдання №32	1
Завдання №33	1

Завдання №34	1
Завдання №35	1
Завдання №36	1
Завдання №37	4
Завдання №38	4
Завдання №39	4
Завдання №40	4
Завдання №41	4
Завдання №42	4
Завдання №43	4
Завдання №44	4
Завдання №45	1
Завдання №46	1
Завдання №47	1
Завдання №48	1
Завдання №49	1
Завдання №50	1
Завдання відкритої форми: <u>Розв'язання мовленнєвої ситуації за темою</u>	<p>10</p> <p>9 – 10: студент вміє подати в письмовому вигляді інформацію у відповідності з комунікативним завданням, висловлюючи власне ставлення до проблеми, при цьому правильно використовуючи лексичні одиниці та граматичні структури</p> <p>7 – 8: студент вміє на достатньому рівні розв'язати мовленнєву ситуацію за запропонованою темою, допускаючи ряд помилок при використанні лексичних /граматичних одиниць. Допущені помилки не порушують сприйняття тексту.</p> <p>5 – 6: студент вміє написати короткий текст-відповідь у відповідності до поставленого комунікативного завдання, при цьому використовує обмежений запас лексики та граматичних структур, допускаючи помилки, які ускладнюють розуміння тексту.</p> <p>3 – 4: студент уміє писати прості непоширені речення відповідно до комунікативної задачі проте зміст повідомлення недостатній за обсягом для розкриття теми та інформативно ненасичений.</p> <p>1 – 2: студент зовсім не демонструє компетентність розв'язувати мовленнєву ситуацію за запропонованою темою.</p>

Шкала оцінювання: національна та накопичувальна 100-бальна

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
90 – 100 балів	відмінно
89 – 75 балів	добре
60 – 74 балів	задовільно
26 – 59 балів	незадовільно
0 – 25 балів	неприйнято

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ «ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ»

1. Авраменко Б. В. Теоретична фонетика сучасної англійської мови: навч. посібник. Одеса : [Вид. Букаєв Вадим Вікторович], 2019. 93 с.
2. Кульчицька О.О. Короткий курс лекцій з теоретичної фонетики англійської мови: навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2021. 78 с.
3. Нестеренко Н. М. Теоретична фонетика англійської мови (Theoretical English Phonetics) : посібник. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. 146 с.
4. Johns-Lewis C. Intonation in Discourse. Routledge, 2020. 340 p.
5. Tatsenko N. V. Introduction to Theoretical Phonetics of English : study guide. Sumy : Sumy State University, 2020. 199 p.

«ТЕОРЕТИЧНА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ»

1. Голик С. В. Модульні контрольні роботи та підсумкові тестові завдання. Теоретична граматики сучасної англійської мови. Морфологія. Синтаксис. Ужгород, 2021. 88 с.
2. Aronoff M., Fudeman K. What is Morphology? (Fundamentals of Linguistics). Wiley-Blackwell; 3rd edition, 2022. 328 p.
3. Berry R. Doing English Grammar: Theory, Description and Practice. Cambridge University Press, 2021. 300 p.
4. Carnie A. Syntax (Introducing Linguistics). Wiley-Blackwell; 4th edition, 2021. 544 p.
5. Nicholls D. Grammar in Theory and in Practice. Independently published, 2020. 195 p.

«СТИЛІСТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ»

1. Альбота С. М., Карп М. А. Стилїстика сучасної англійської мови : English Stylistics. Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2021. 304 с.
2. Freeman D. Essays in Modern Stylistics. Routledge, 2019. 438 p.
3. Hasan Mariwan N., Khdhir Chnara H. Literary Stylistics: Literature and Language. UK : AuthorHouse, 2019. 132 p.

4. Plienko O. L., Kamienieva I. A., Moshtagh Ye. S. English Stylistics : tutorial. Kharkiv : O. M. Beketov NUUE, 2021. 144 p.

5. Hébert L. Introduction to Literary Analysis: A Complete Methodology. Routledge; 1st edition, 2022. 262 p.

«ЛЕКСИКОЛОГІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ»

1. Ніконова В. Г., Никитченко К. П. A Course in Contrastive Lexicology of the English and Ukrainian Languages / Курс зіставної лексикології англійської та української мов: Навч. посібник. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2020. 460 с.

2. Bauer L. An Introduction to English Lexicology. Edinburgh University Press, 2021. 192 p.

3. Jackson H., Amvela E. An Introduction to English Lexicology: Words, Meaning and Vocabulary. Bloomsbury Academic; 3rd edition, 2021. 261 p.

4. Plienko O. L., Kamienieva I. A., Moshtagh Ye. S. English Lexicology : tutorial. Kharkiv : Publishing House I. Ivanchenka, 2020. 218 p.

5. Pustejovsky J., Batiukova O. The Lexicon (Cambridge Textbooks in Linguistics). Cambridge University Press, 2019. 440 p.

«ІСТОРІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ»

1. Зварич І. М. Історія англійської мови (курс лекцій і семінарів) = History of English Language (course of lecture and seminars) : навч. посіб. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. 376 с.

2. Сабо О. А. Історія англійської мови. Матеріали до лекцій і семінарів. Вправи. Тести. Ключі для самоконтролю / History of the English Language Materials to Lectures and Seminars Exercises. Tests. Keys for Self-Control. Київ : Ліра-К, 2021. 232 с.

3. Hyer M. Clegg, Momma H., Zacher S., Orchard A. Old English Lexicology and Lexicography. Publisher : D.S. Brewer, 2020. 312 p.

Johnson K. The History of Late Modern Englishes: An Activity-based Approach. Routledge, 2021. 244 p.

4. McIntyre D. History of English: A Resource Book for Students. Routledge, 2020. 288 p.

5. Turville-Petre T., Burrow J. A. A Book of Middle English, 4th ed. Publisher : Wiley-Blackwell, 2020. 464 p.

«ПРАКТИКА УСНОГО ТА ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ»

1. Bolen J. More Phrasal Verbs in Use: Dialogues, Definitions & Practice for English Learners, 2021. 98 p.

2. Eastwood J. Oxford Practice Grammar Intermediate. Oxford University Press, 2019. 384 p.

3. Gray L. Practice Makes Perfect: English Verbs. McGraw Hill; 3rd edition, 2019. 240 p.

4. Prescott R. Revise Your English Grammar: Level B2. Oak English Publications, 2021. 205 p.
5. Prescott R. Test Your English Grammar and Vocabulary: Level B2. Oak English Publications; 2nd edition, 2021. 178 p.
6. Ruda-Peachey M. Reading First: Eight practice tests for the Cambridge B2 First. Prosperity Education, Cambridge, 2020. 100 p.
7. Yates J. Practice Makes Perfect: English Conversation. Publisher : McGraw Hill, 2020. 192 p.

«МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ»

1. Науково-методичний журнал «Іноземні мови в школах України». Київ : Педагогічна преса.
2. Науково-методичний журнал «Іноземні мови». Київ : Ленвіт.
3. Ніколаєва С. Ю. Методи та організація сучасних досліджень з методики навчання іноземних мов і культур: Навч.-метод. посібник для студентів магістратури та аспірантури. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2019. 136 с.
4. Ніколаєва С. Ю., Бориско Н. Ф., Майєр Н. В. Методика навчання іноземних мов і культур в європейському контексті у закладах вищої освіти: Навч.-метод. посібник для студентів магістратури. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2019. 100 с.
5. Педагогічна практика студентів у закладах загальної середньої освіти : навчальний посібник / Уклад.: Соловей М. І., Ніколаєва С. Ю., Кудіна В. В. та інш. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2020. 142 с.
6. Herrell A., Jordan M. 50 Strategies for Teaching English Language Learners. 6th ed. Pearson, 2019. 368 p.
7. Hyland K. Second Language Writing. 2nd ed. Cambridge, United Kingdom : Cambridge University Press, 2019. 320 p.
8. Lennon P. The Foundations of Teaching English as a Foreign Language. Abingdon, UK : Routledge, 2020. 352 p.
9. Kirschner P. A., Hendrick C. How Learning Happens. 1st ed. Routledge, 2020. 328 p.
10. Mercer S., Dörnyei Z. Engaging Language Learners in Contemporary Classrooms. 1st ed. Cambridge, United Kingdom : Cambridge University Press, 2020. 208 p.

«ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА»

1. Ваховська Н.Л. Курс лекцій «Література порубіжжя XIX – XX століття»: навчальний посібник з історії зарубіжної літератури. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2020. 152 с.
2. Волощук Є., Бігун Б. Доба «ізмів»: модернізм та авангардизм у західноєвропейській літературі першої половини XX століття. Київ : Академперіодика, 2021. 324 с.
3. Давиденко Г.Й., Стрельчук Г.М., Гринчак Н.І. Історія зарубіжної літератури XX століття: навч. посібник. 3-тє вид. Київ: Центр учбової

літератури, 2019. 488 с.

4. Іконнікова М. В. Історія зарубіжної літератури ХХ століття: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Хмельницький : Бідюк Є. І. [вид.], 2019. 156 с.

5. Наливайко Д. С, Шахова К. О. Зарубіжна література ХІХ сторіччя: підручник. Київ: Заповіт, 2021. 464 с.

6. Тверітінова Т.І. Історія зарубіжної літератури ХІХ століття. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 358 с.

«МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ»

1. Гін А.О. Прийоми педагогічної техніки. Харків : Веста: Видавництво «Ранок», 2020. 176 с.

2. Мірошніченко Л. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах: підручник. К. : Вища школа, 2019. 415 с.

3. Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій: навч. посіб / за ред. І. А. Зязюна, О. М. Пехоти. К.: Вид-во А.С.К., 2019. 240 с.

4. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посібник. К.: А.С.К., 2020. 192 с.

5. Поліщук Л. Б. Практикум з методики навчання світової літератури: навчально-методичний посібник. Умань : ВПЦ «Візаві», 2020. 139 с.

6. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ : ТОВ «Агентство «Україна», 2019. 300 с.

7. Скрипник М. І. Шкільний урок ХХІ ст. URL: https://lib.iitta.gov.ua/722610/1/%D0%A1%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BF%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%20%D0%A8%D0%BA%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D1%83%D1%80%D0%BE%D0%BA%20%D0%A5%D0%A5%20%D1%81%D1%82..pdf

8. Штейнбук Ф. М. Методика викладання зарубіжної літератури в школі: навч. посіб. К.: Кондор, 2019. 316 с.